

Nr 53.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förlängd giltighetstid för avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket m. m.; given Stockholms slott den 22 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström, anför:

Jag anhåller att få för Kungl. Maj:t anmäla dels frågan om fortsatt giltighet av avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket, dels ock i samband därmed föreliggande frågor rörande ändring i sagda reglemente ävensom rörande omorganisation av domänstyrelsens lantbruks- och domänbyråer.

Inledningsvis må erinras, att vid inrättandet genom beslut av 1882 års riksdag av domänstyrelsen det nya ämbetsverket fördelades på två avdelningar, en jordbruksavdelning för övertagande av den förvaltning av kronans jordbruksdomäner, som dittills handhafts av kammarkollegii domänavdelning, samt en skogsavdelning för ersättande av den dåvarande skogsstyrelsen. Å jordbruksavdelningen, vilken uppdelades på två byråer, utgjordes den ordinarie personalen av två byråchefer och två notarier. Enligt de genom Kungl. Maj:ts skrivelse den 10 november 1882

(nr 59) angående förvaltningen av kronans domäner meddelade föreskrifterna skulle handläggningen av ärenden rörande kronans jordbruksdomäner inom domänstyrelsen ske enligt av ämbetsverkets chef bestämd fördelning. Denna fördelning genomfördes i huvudsak geografiskt sålunda, att egendomarna länsvis uppdelades mellan jordbruksavdelningens två byråer.

I samband med en vid 1908 års riksdag (prop. nr 39; R. skr. nr 9 punkt 9) genomförd reglering av löneförhållandena m. m. vid domänstyrelsen beslöts i avseende å styrelsens organisation bland annat den ändring, att den dåvarande skillnaden mellan jordbruksavdelningen och skogsavdelningen skulle upphöra, varjämte uttalades, att föreskrift borde meddelas därom, att en av byråcheferna borde vara en i jordbruk kunnig man, ävensom att fördelningen av ärendena mellan styrelsens olika byråer vore en angelägenhet, varom Kungl. Maj:t hade att meddela bestämmelser i sammanhang med utfärdande av instruktion för domänstyrelsen. I den i anslutning härtill av Kungl. Maj:t den 16 oktober 1908 (nr 126) fastställda instruktionen för domänstyrelsen bestämdes, bland annat, att en av styrelsens byråer skulle benämnas *lantbruksbyrån* och hava huvudsakligen till åliggande att handlägga frågor, vilka helt och hållet eller till övervägande del vore av beskaffenhet, att deras handläggning borde anförtros åt sakkunnig i jordbruksfrågor, såsom frågor om fastställande av villkor för kronoegendoms utarrendering eller om byggnad, odling eller vattenavledning å kronans jordbruksdomäner samt ärenden rörande domänintendenternas verksamhet, och vidare att en av byråerna skulle benämnas *domänbyrån* med uppgift att handlägga de ärenden angående förvaltningen av kronans jordbruksdomäner, som icke borde överlämnas till lantbruksbyrån. Instruktionen innehöll vidare den bestämmelsen, att av byråcheferna skulle en vara erkänt kunnig och erfaren i lantushållning samt minst en hava fullgjort vad författningarna föreskreve i fråga om dem, som finge nyttjas i domarämbeten. I nu gällande instruktion den 11 februari 1921 (nr 64) för domänverket, vari ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 551/1922, 193/1923, 543/1924 och 216/1929, äro dessa bestämmelser upptagna oförändrade (jfr 11 och 36 §§).

Då 1908 års instruktion trädde i kraft, innehades emellertid de båda befattningarna såsom byråchefer å här ifrågavarande två byråer av personer med annan kompetens än speciell sakkunskap i lantushållning. Då dessa personer kvarstått i tjänst tills helt nyligen — avsked beviljades chefen för domänbyrån från och med den 18 augusti 1930 och chefen för lantbruksbyrån från och med den 9 oktober 1931 — samt ingendera av befattningarna därefter besatts med ordinarie innehavare, hava förenämnda bestämmelser i instruktionen rörande domänärendenas uppdelning å de båda byråerna efter ärendenas sakliga art samt rörande den ene byråchefens specialsakkunskap hittills icke kunnat tillämpas.

Domänstyrelsen, som redan den 16 december 1930 hemställt om bort-

tagande ur instruktionen av bestämmelsen om kompetensvillkor för byråchef, har nu i skrivelse den 12 september 1931 framlagt förslag till omorganisation av styrelsens lantbruks- och domänbyråer, innefattande i huvudsak att nämnda byråer från och med den 1 juli 1932 sammanslås till en byrå, benämnd jordbruksbyrån, med följande ordinarie personal: en byråchef, en byrådirektör, en sekreterare och en notarie. Därjämte hemställdes i skrivelsen om viss provisorisk anordning i avseende å befattningarna å berörda byråer under tiden 9 oktober 1931—30 juni 1932, i vilket hänseende Kungl. Maj:t på sätt jag strax skall omnämna redan den 2 oktober 1931 meddelat beslut. Över styrelsens framställning i vad angår den från och med den 1 juli 1932 ifrågasatta omorganisationen hava infordrade yttranden avgivits den 19 oktober 1931 av statens organisationsnämnd, den 14 november 1931 av kommunikationsverkens lönenämnd och den 3 december 1931 av statskontoret.

Innan jag närmare redogör för ifrågavarande framställning och yttranden, torde jag i avseende å gällande avlöningsreglemente och personalstat för domänverket få erinra om följande.

Nuvarande avlöningsförhållanden vid domänverket grunda sig i huvudsak på beslut av 1920 års riksdag. Sålunda anmälde riksdagen i skrivelse den 17 juni 1920, nr 322, bland annat, att riksdagen provisoriskt för 1921 godkänt ett av Kungl. Maj:t i propositionen nr 271/1920 framlagt förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket. I överensstämmelse härmed utfärdade Kungl. Maj:t den 22 juni 1920 (nr 493) avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket, att provisoriskt lända till efterrättelse under 1921. Att avlöningsreglementet antogs allenast provisoriskt berodde bland annat därpå, att fråga förelåg om domänverkets omorganisation, vilket spörsmål tarvade vidare utredning. 1920 års riksdagsbeslut om löne reglering för domänverkets personal förutsatte emellertid, att det då godkända provisoriska avlöningsreglementet skulle, efter förnyade beslut, gälla intill dess slutligt förslag bleve utarbetat och antaget. Då sådant förslag av skilda anledningar, huvudsakligen sammanhängande med den ännu olösta frågan om domänverkets allmänna omorganisation, icke hittills kunnat underställas riksdagen, har Kungl. Maj:t årligen av riksdagen inhämtat medgivande om fortsatt tillämpning, för ett år i sänder, av 1920 års reglemente. I samband med dessa framställningar hava åtskilliga förslag till ändringar i avlöningsreglementet underställts riksdagen. Sådana dessa godkänts av 1921, 1922, 1924, 1925, 1927 och 1929 års riksdagar innefattas avlöningsreglementets bestämmelser i kungörelsen den 12 juni 1925 (nr 250) med däri genom kungörelserna nr 238/1927 och 217/1929 gjorda ändringar. Senast har Kungl. Maj:t, efter medgivande av 1931 års riksdag (prop. nr 34; R. skr. nr 132), den 29 maj 1931 utfärdat kungörelse (nr 133), vari förordnats, att avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket, sådant detsamma lyder enligt före-

nämnda kungörelse nr 250/1925 med däri genom kungörelserna nr 238/1927 och 217/1929 gjorda ändringar, tillsvidare skall äga provisorisk tillämpning jämväl för tiden 1 januari 1932—31 december 1932.

I skrivelse den 16 december 1931 har *domänstyrelsen* hemställt om avlåtande till riksdagen av proposition angående fortsatt provisorisk tillämpning av reglementet under 1933.

Rörande avlöningsreglementets sakliga innehåll må här erinras om följande.

Reglementet gäller ordinarie tjänstemän, medan däri i avseende å icke-ordinarie befattningshavare stadgas, att avlöningsförmånerna för de sistnämnda fastställas av domänstyrelsen, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant hänseende. Enligt avlöningsreglementet utgår för andra ordinarie befattningar än befattning såsom generaldirektör eller överdirektör lön i enlighet med en under 9 § i reglementet införd löneplan, vilken för var och en av femton lönegrader upptager vissa löneklasser med särskilda, i förekommande fall för olika lönegrupper fastställda lönebelopp. Vid jämförelse mellan nu förevarande löneplan och den i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, intagna löneplanen framgår, så vitt nu är i fråga, att 15:e, 12:e, 10:e och 9:e lönegraderna för tjänstemän vid domänverket till beloppen sammanfalla med respektive lönegraderna B 30, B 26, B 24 och B 21 i den senare löneplanen. Vid avlöningsreglementet är såsom bilaga fogad följande, nu gällande

Tjänsteförteckning

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningarna vid domänverket äro att hänföra.

Lönegrad enligt 9 §	Befattning	Lönegrad enligt 9 §	Befattning
1:a lönegraden	Skrivbiträde		} Notarie } Bokhållare
2:a »	Kontorsbiträde		
3:e »	Expeditionsvakt	9:e lönegraden	} Registrator } Revisor
4:e »	{ Förste expeditionsvakt		
	{ Kanslibiträde		} Skogstaxator } Byråjägmästare
5:e »	{ Kronojägare		
	{ Tillsyningsman	10:e »	} Intendent } Skogsingenjör
6:e »	{ Kansliskrivare		
	{ Kassör	11:e »	} Skogsskolföreståndare } Jägmästare
7:e »	Skogsrättare	12:e «	
8:e »	Överjägmästarassistent		} Domänfiskal } Flottledsingenjör
		13:e »	
		14:e »	} Överjägmästare } Byråchef
		15:e »	

Enligt avlöningsreglementet fastställles antalet ordinarie befattningar av Kungl. Maj:t och riksdagen, såvitt angår befattningarna såsom generaldirektör och överdirektör samt de uti tjänsteförteckningen uppförda befattningar, som hänförts till 8:e—15:e lönegraderna. Antalet övriga ordinarie befattningar bestämmes av Kungl. Maj:t. I samband med antagandet av 1920 års provisoriska avlöningsreglemente för domänverket, bestämdes vid 1920 års riksdag (prop. nr 272; R. skr. nr 323), beträffande sådana befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid nämnda verk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, detta antal på sätt angavs i en vid riksdagsskrivelsen fogad förteckning. I sagda förteckning vidtogs ändringar vid 1924 och 1925 års riksdagar, varjämte ur förteckningen år 1927 uteslöts den del, som avsåg de sist sagda år avvecklade domänfullmäktigebefattningarna. För närvarande gäller följande

Förteckning

över befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid detta verk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen.

Befattningar, avsedda i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet.

Generaldirektör	1
Överdirektör	1

Befattningar, hänförliga till 8—15 lönegraderna av den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckning.

Överjägmästarassistent	13
Notarie	3
Bokhållare	1
Registrator	1
Revisor	2
Skogstaxator	12
Byråjägmästare	3
Intendent	1
Skogsingenjör	5
Skogsskolföreståndare	8
Jägmästare	133
Domänfiskal	1
Flottledsingenjör	1
Överjägmästare	13
Byråchef	6.

Till följd av åtskilliga av Kungl. Maj:t under årens lopp meddelade beslut äro beträffande vissa befattningar icke hela det i förteckningen an-

givna antalet befattningar besatta med ordinarie innehavare. Sålunda har Kungl. Maj:t den 12 juni 1925 föreskrivit, att befattningarna såsom skogsingenjörer och tillsyningsmän vid uppkommande ledighet icke skola återbesättas. Vidare äro, såsom jag förut antytt, befattningarna såsom byråchefer å domänstyrelsens domän- och lantbruksbyråer för närvarande icke besatta med ordinarie innehavare. Jämväl i avseende å vissa andra ordinarie befattningar inom domänverket — såsom beträffande några jägmästartjänster m. fl. — hava enligt Kungl. Maj:ts beslut sådana anordningar befunnits för arbetets ändamålsenliga bedrivande böra vidtagas, att vakanser uppstått.

Angående avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket anser jag mig i detta sammanhang, utöver vad härom redan anförts, icke böra erinra om annat, än att Kungl. Maj:t genom brev den 26 juni 1925 fastställt avlöningsbestämmelser i sådant hänseende, i vilka vissa ändringar sedermera vidtagits, samt att i 23 § av sist sagda bestämmelser regleras avlöningsförhållandena beträffande innehavare av vissa angivna »befattningar inom domänverket, vilka enligt riksdagens beslut uppförts å extra stat». Av de i sagda 23 § angivna befattningshavarna å extra stat hava, bland annat, två tjänstemän i domänstyrelsen (domänstatistikern och domänkamrern) i en uti paragrafen intagen särskild löneplan placerats i 12:e lönegraden med avlöning till belopp, som motsvarar en löneklass lägre än vad som tillämpas för ordinarie befattningshavare inom sagda lönegrad.

Jag återkommer nu till *domänstyrelsens* förenämnda framställning den 12 september 1931 rörande omorganisation av styrelsens lantbruks- och domänbyråer, varav inhämtas i huvudsak följande.

I fråga om den framtida handläggningen av ärendena rörande jordbruksdomänerna hade det för styrelsen alltmör framstått som en angelägenhet av vikt, att dessa ärenden med hänsyn till deras beskaffenhet erhöles så enhetlig behandling som möjligt. En förändring i sådan riktning vore betydelsefull även ur den synpunkten, att det närmaste ansvaret för hela denna grupp av ärenden därigenom komme att koncentreras hos en person. Styrelsen finge i anslutning härtill förorda, att de nuvarande lantbruks- och domänbyråerna sammanfördes till en byrå, vilken därvid lämpligen borde benämnas jordbruksbyrån.

För bedömande av frågan, vilken personal utöver byråchefen, som finge anses behöflig för den sammanslagna byråns arbete, tillåte sig styrelsen till en början hänvisa till följande statistiska uppgifter.

Vid utgången av år 1910 utgjorde av styrelsen förvaltade egendomar, inberäknat en del ängar, fisken, kvarnar och dylika smärre lägenheter, med antalet arrendekontrakt som beräkningsgrund, 2,010. Sagda antal hade sedermera på grund av försäljningar och andra förhållanden minskats och utgjorde vid slutet av år 1920 1,739, vid slutet av år 1925 1,727 och vid slutet av år 1930 1,634. Minskningen från år 1910 utgjorde i runt tal 19 procent. Anmärkas borde, att det huvudsakligen vore de mindre egendomarna, som avyttrats.

Antalet å byråerna diarieförda ärenden framginge av följande tabell.

Å r	Lantbruks- byrån	Domän- byrån	Summa	Å r	Lantbruks- byrån	Domän- byrån	Summa
1910.....	873	973	1,846	1921.....	887	1,275	2,162
1911.....	925	1,093	2,018	1922.....	938	1,231	2,169
1912.....	1,012	1,116	2,128	1923.....	871	1,153	2,024
1913.....	946	1,004	1,950	1924.....	900	1,086	1,986
1914.....	979	1,141	2,120	1925.....	1,022	1,244	2,266
1915.....	1,025	1,250	2,275	1926.....	942	1,179	2,121
1916.....	1,142	1,163	2,305	1927.....	893	1,077	1,970
1917.....	964	1,150	2,114	1928.....	892 (763)	1,240 (1,100)	2,132 (1,863)
1918.....	1,113	1,278	2,391	1929.....	942 (790)	1,324 (1,168)	2,266 (1,958)
1919.....	912	1,229	2,141	1930.....	944 (789)	1,371 (1,176)	2,315 (1,965)
1920.....	873	1,281	2,054				

Från och med år 1928 hade för vinnande av mera överskådlighet och enkelhet i diariet införts en del s. k. samlingsnummer, till vilka nummer ärenden av ett och samma slag fördes. Härigenom hade numrens antal minskats under dessa år och motsvarade de i tabellen inom parentes upptagna siffrorna. För att få en fullständig jämförelse med tidigare förhållanden hade för de tre sista åren upptagits det antal ärenden, som med tillämpning av den äldre diarietföringen skulle hava uppkommit. Detta antal vore i tabellen angivet med de utan parentes förefintliga siffrorna.

Såsom framginge av förestående hade, oaktat jordbruksdomänernas antal minskats, motsvarande nedgång i antalet handlagda ärenden icke inträffat. Till en del hade detta sin grund i de kortare arrendetidsupplåtelse, som under efterkrigsåren tillämpats. Men även nyare tiders intensivare brukningsdrift och den allmänna utvecklingen å jordbrukets område hade medfört, att allt flera spörsmål angående domänernas förvaltning droges inför styrelsen. Icke minst hade inverkat de under senare tid omfattande försäljningarna av kronojord och därmed sammanhängande ärendens omständliga behandlingsprocedur.

Av vad sålunda anförts torde framgå, att den sammanslagna byråns arbetsmängd i varje fall ej komme att understiga de båda nuvarande jordbruksbyråernas arbetsbörda. Någon minskning i den nuvarande ordinarie kanslipersonalen torde alltså ej kunna ske. I stället torde med hänsyn till de byråchefen efter sammanslagningen åliggande utvidgade arbetsuppgifterna bliva nödvändigt, att å byrån anställdes mer kvalificerad hjälp, än som kunde möjliggöras genom de nuvarande notarierna. I sådant avseende ville styrelsen först erinra om den sakkunskap, som i instruktionen förutsatts skola förefinnas inom styrelsen. Då styrelsen föreslagit sammanslagning av de byråer, vars ena chef enligt instruktionen skulle vara förfaren i lantushållning, torde denne böra ersättas med en till byrån knuten befattningshavare med dylika speciella kvalifikationer. Den förfarenhet i jordbruksfrågor, som den ifrågavarande sakkunnige skulle besitta, förutsattes i instruktionen omfatta frågor om fastställande av villkor för kronoegendoms utarrendering eller om byggnad, odling eller vattenavledning. Styrelsen ville härvid erinra därom att frågor av förevarande beskaffenhet jämväl förekomme å styrelsens skogsbyråer. I skogsdomänerna inginge nämligen cirka 4,000 torp och mindre arrendeställen. Härtill komme styrelsens befattning med de byggnadsfrågor, som stode i direkt samband med statens skogsförvaltning i

övrigt. Till belysande särskilt av omfattningen av styrelsens byggnadsverksamhet torde böra meddelas följande sammanställning över byggnadskostnader å statsskogarna och jordbruksdomänerna.

Å r	Å stats- skogarna kronor	Å jordbruks- domänerna kronor	Summa kronor
1926	1,060,958	282,458	1,343,416
1927	877,787	296,666	1,174,453
1928	859,060	189,852	1,048,912
1929	953,199	250,546	1,203,745
1930	1,130,256	267,142	1,397,398.

I tabellen vore utgifterna för statsskogarna de verkliga enligt årets bokföring. I fråga om jordbruksdomänerna vore bokföringen icke så lagd, att man utan vidlyftigare utredning kunde få fram siffran för nybyggnaderna, och då kostnaderna här genom deras gäldande medelst avkortning å arrendeavgiften fördelade sig under loppet av flera år, vore för jordbruksdomänerna i tabellen upptagna de respektive år av styrelsen för nybyggnadsarbeten medgivna utgiftsbeloppen.

Den föreslagna sakkunnige befattningshavaren torde — ehuru knuten till jordbruksbyrån — vid förut angivna förhållanden jämväl böra utnyttjas för skogsbyråernas räkning beträffande där förekommande jordbruks- och byggnadsfrågor. På grund av den betydande byggnadsverksamhet, som styrelsen utövade, torde vid tillsättandet av ifrågavarande befattning vikt böra fästas vid att till densamma erhöles en person med ingående kännedom och erfarenhet jämväl inom det byggnadstekniska området.

Med hänsyn till de omfattande och även krävande uppgifter, som sålunda skulle komma att åvila sistnämnde befattningshavare, torde behovet å den nya jordbruksbyrån av kvalificerat administrativt biträde icke kunna tillgodoses med enbart befattningshavare i notariegraden. Styrelsen ville därför föreslå, att en av notariebefattningarna å de nuvarande jordbruksbyråerna förändrades till en med föredragningskyldighet förenad sekreterarbefattning. På grund av de arbetsåligganden, som komme att åvila denne, borde sekreteraren hava avlagt juridisk examen. Styrelsen finge i detta sammanhang även framhålla betydelsen av att byråchefen bereddes tillfälle att i möjligaste mån företaga inspektioner och studier av de skilda egendomarna. Redan resultaten av företagna resor hade varit goda, och hade den därvid samlade erfarenheten visat sig betydelsefull icke blott vid prövningen av förekommande ärenden rörande den enskilda fastigheten utan även för utfinnandet av möjligheter att få förvaltningsmaskineriet att fungera smidigare och löpa in på mera praktiska och ändamålsenliga banor. För att jämväl efter den föreslagna sammanföringen av byråerna med det därav följande utvidgade förvaltningsområdet tillgodose detta behov borde icke heller betydelsen av den föreslagna avlastningen i byråchefens arbetsbörda underskattas.

Beträffande frågan om de nu omhandlade båda befattningarnas placering i avlöningshänseende torde den jordbruks- och byggnadssakkunnige befattningshavaren, vilken skulle hava, förutom viss rådgivande verksamhet, föredragningskyldighet i viss omfattning, kunna jämfästas med motsvarande tjänstemän i statens egnahemsstyrelse och å lant-

bruksbyrån i lantbruksstyrelsen. Sistnämnda befattningshavare innehade byrådirektörsställning och åtnjöte lön enligt lönegrad B 26 inom civilförvaltningen. Den föreslagna nya sekreterarbefattningen, med vilken såsom förut angivits skulle vara förenad föredragningsskyldighet, torde jämväl böra placeras i lönegraden B 26.

Förändringarna i avseende å befattningarna å de nuvarande jordbruksbyråerna skulle alltså innebära, att i stället för en av byråchefsbefattningarna inrättades en byrådirektörstjänst, vars innehavare skulle hava att lämna jämväl skogsbyråerna sakkunnigt biträde, samt att en notariebefattning omändrades till sekreterarbefattning. Då begynnelselönerna för en byråchefstjänst och en notarietjänst enligt nuvarande stat utgjorde sammanlagt 16,920 kronor och motsvarande löner för två befattningar i lönegrad B 26 inom civilförvaltningen utgjorde 17,160 kronor, komme förändringarna att i fråga om begynnelselönerna medföra en kostnadsökning av 240 kronor. Å andra sidan kunde genom anställandet av den jordbruks- och byggnadssakkunnige befattningshavaren de hittillsvarande utgifterna för anlitade tillfälliga experter väsentligt nedbringas. Dessa utgifter hade 1930 utgjort 3,770 kronor. Det av styrelsen föreslagna förändrade sättet för jordbruksärendenas handläggning inom styrelsen skulle sålunda, förutom betydande sakliga fördelar, även medföra en icke obetydlig minskning i styrelsens förvaltningskostnader. Det finge vidare framhållas, att, så länge styrelsen varit hänvisad att anlita sakkunskap utom styrelsen, endast större frågor eller ärenden av mera invecklad natur kommit i fråga till överlämnande åt speciell översyn. Den allmänna granskning, som efter förslaget genomförande torde bli va möjlig, torde säkert komma att visa sig betydelsefull och särskilt ägnad att bidraga till byggnadskostnadernas nedbringande.

För ett genomförande av föreliggande förslag erfordrades riksdagens medverkan. Tidpunkten för förslaget definitiva realiserande torde därför kunna bestämmas till tidigast den 1 juli 1932. Emellertid vore det med hänsyn till att byråchefsbefattningen å lantbruksbyrån genom den nuvarande innehavarens avgång bleve ledig den 9 oktober 1931 önskvärt, att redan från och med sistnämnda dag lantbruksbyråns och domänbyråns arbetsuppgifter komme att handläggas å en byrå. Erforderlig förstärkning av den kvalificerade personalen kunde därvid lämpligen åstadkommas på det sätt, att byråchefsbefattningen å lantbruksbyrån tillsvidare ersattes med en befattning å extra stat att på förordnande upprätthållas av lämplig tjänsteman, vilken med tjänstgöringsskyldighet i tillämpliga delar som sekreterare och med arvode, motsvarande 26:e lönegraden, skulle hava att i styrelsen föredraga vissa ärenden rörande jordbruksdomänerna. Behovet av särskild sakkunskap torde under provisoriet såsom hittills få tillgodoses genom anlitande av tillfälliga biträden.

Styrelsen finge därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte

1) föreslå riksdagen

dels besluta, att från och med den 1 juli 1932 de nuvarande lantbruks- och domänbyråerna inom domänstyrelsen skola sammanföras till en byrå med benämning jordbruksbyrån.

dels med utslutande i staten för styrelsen av en byråchefsbefattning i samma stat från och med berörda dag uppföra en byrådirektörsbefattning, motsvarande sådan tjänst i lönegraden B 26 inom civilförvaltningen, och

dels med utslutande i staten av en notariebefattning från och med

nämnda dag i samma stat uppföra en sekreterarbefattning, motsvarande sådan tjänst i lönegraden B 26 inom civilförvaltningen,

2) medgiva, att med förordnande av byråchef å styrelsens lantbruksbyrå efter den 8 oktober 1931 finge anstå tillsvidare och att i stället finge tillsvidare förordnas en befattningshavare, motsvarande sekreterare med uppgifter och avlöning på sätt förut angivits,

3) förordna, att från och med den 9 oktober 1931 lantbruksbyråns arbetsuppgifter skola tillsvidare handläggas å domänbyrån.

Vad slutligen anginge byråchefsbefattningen å domänbyrån, vilken befattning uppehölls på förordnande intill den 8 oktober 1931, finge styrelsen hemställa, att sagda befattning från sistnämnda tidpunkt räknat måtte få återbesättas med ordinarie innehavare.

Med anledning av domänstyrelsens under punkterna 2 och 3 i förberörda skrivelse gjorda hemställan fann Kungl. Maj:t — som redan den 3 oktober 1930 föreskrivit, att med återbesättande av befattningen såsom chef för domänstyrelsens domänbyrå skulle anstå intill den 8 oktober 1931 — genom beslut den 2 oktober 1931 gott att *dels* föreskriva, att befattningen såsom chef för domänstyrelsens lantbruksbyrå skulle tillsvidare hållas vakant samt att befattningen såsom chef för styrelsens domänbyrå skulle jämväl efter den 7 oktober 1931 tillsvidare intill den 1 juli 1932 uppehållas medelst förordnande, *dels* bestämma, att å styrelsens domänbyrå skulle tillsvidare handläggas även de arbetsuppgifter, som tillhörde lantbruksbyrån, *dels* förordna notarien hos styrelsen K. E. Holmström att under tiden från och med den 8 oktober 1931 tillsvidare till och med den 30 juni 1932 uppehålla befattningen såsom chef för domänbyrån, *dels ock* medgiva, att hos domänstyrelsen finge från och med den 9 oktober 1931 tillsvidare till och med den 30 juni 1932 vara anställd en extra tjänsteman med benämning sekreterare och med avlöning av 7,668 kronor för år räknat, motsvarande 8:e tjänstegruppen, löneklass II, i de utav Kungl. Maj:t den 26 juni 1925 fastställda avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket, dock att om ordinarie tjänsteman därtill förordnades, det skulle iakttagas, att ersättningen ej finge utgå med lägre belopp än vad han skulle uppbära såsom vikarie å ordinarie tjänst i 12:e lönegraden i den uti gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket intagna löneplanen.

I de över domänstyrelsens ifrågavarande framställning, i vad den avser det under punkten 1 i styrelsens hemställan berörda ärendet, avgivna infortrade yttrandena har anförts i huvudsak följande.

Statens organisationsnämnd hade funnit förslaget om sammanslagning av domänstyrelsens nuvarande lantbruks- och domänbyråer till en jordbruksbyrå praktiskt och i anseende till tidpunkten lämpligt. Nämnden finge fördenskull tillstyrka bifall till domänstyrelsens hemställan om vidtagande av åtgärder i sådan riktning. — Beträffande den föreslagna personalanordningen på den sammanslagna byrån hade organisationsnämnden intet annat att erinra, än att det syntes kunna sättas i fråga, huruvida ett genomförande av förslaget om inrättande å byrån av en

byrådirektörstjänst, vars innehavare skulle vara en i lanthushållning och byggnadsfrågor speciellt sakkunnig person, vore det lämpligaste och mest ekonomiska sättet att tillgodose det behov av sakkunskap i nyssnämnda hänseenden, som otvivelaktigt komme att vara till finnandes å byrån. Organisationsnämnden ville för sin del såsom ett allmänt omdöme framhålla, att behovet av sakkunskap av mera speciell art än den, som på grund av en viss myndighets arbetsuppgifter överhuvud hos myndigheten funnes att tillgå, i de flesta fall tillgodosåges på ett både effektivare och mindre kostsamt sätt genom anlitaandet av tillfällig expertis än genom anställandet av särskilda tjänstemän för ändamålet. Giltigheten av denna sats vore emellertid beroende av mängden av de frågor, vilkas behandling tarvade speciell sakkunskap. Att döma av den av domänstyrelsen angivna siffran angående utgifterna under år 1930 för anlitaande av tillfälliga experter, 3,770 kronor, syntes dock expertbehovet hittills icke hava varit så stort, att anställandet av en särskild befattningshavare för ändamålet därigenom framstode såsom tillfyllest motiverat. Som organisationsnämnden emellertid icke varit i tillfälle att taga kännedom om de ytterligare skäl, som kunde ligga till grund för förslaget om inrättandet av en särskild byrådirektörsbefattning å den sammanslagna jordbruksbyrån, hade nämnden funnit sig böra, utan att i ämnet göra någon hemställan, allenast framlägga de allmänna synpunkter, åt vilka här givits uttryck.

Kommunikationsverkens lönenämnd: Nämnden ville ingalunda bestrida, att det i många fall kunde visa sig lämpligare och ekonomiskt fördelaktigare att tillgodose det inom ett visst ämbetsverk förefintliga behovet av sakkunskap på ett mera speciellt område genom att anlita tillfällig expertis än genom att för ändamålet anställa en särskild tjänsteman. Vilkendera utvägen man i det speciella fallet borde välja, vore emellertid i första hand beroende på, i vilken omfattning dylikt behov gjort sig märkbart. I betraktande av den vittomfattande skogs- och jordbruksförvaltning, som domänstyrelsen hade om händer, syntes det nämnden kunna väl försvaras, att nämnda styrelse utrustades med en på det jordbrukstekniska och byggnadstekniska området prövad och erfaren arbetskraft. Lönenämnden ville därför för sin del icke framställa någon erinran mot att å den sammanslagna jordbruksbyrån inom domänstyrelsen inrättades en särskild befattning, avsedd att innehavas av en på angivet sätt kvalificerad person. Då styrelsen för en tillfredsställande rekrytering av den nya befattningen torde bliva hänvisad till det privata verksamhetsområdet, syntes någon erinran ej heller vara att framställa mot den av styrelsen för befattningshavaren föreslagna tjänste- och löneställningen. — Vad härefter anginge styrelsens förslag att förändra en av notariebefattningarna å de nuvarande jordbruksbyråerna till en sekreterartjänst, avsedd likaledes för den nya jordbruksbyrån, föranledde ej heller detta förslag till någon anmärkning från nämndens sida. Emellertid ville nämnden ifrågasätta, huruvida tillräckliga skäl kunde förefinnas att placera denna sekreterartjänst i den lönegrad å domänverkets löneplan — 12:e lönegraden — som motsvarade den för sekreterare inom allmänna civilförvaltningen gällande högre lönegraden eller lönegrad B 26. Av styrelsens framställning framgingo visserligen, att med sekreterartjänsten i fråga skulle vara förenad föredragningsskyldighet inom styrelsen, men hade styrelsen därvid icke närmare angivit, i vilken omfattning denna föredragning vore avsedd att äga rum. — Av

vad domänstyrelsen anfört i fråga om arbetsuppgifter för innehavaren av den blivande sekreterartjänsten å jordbruksbyrån hade lönenämnden icke blivit övertygad därom, att tjänstinnehavaren komme att uppfylla de allmänna villkor, som tidigare ansetts böra gälla för sekreterares placering i 26:e lönegraden. Lönenämnden vore därför av den uppfattningen, att en löneställning enligt 10:e lönegraden i domänverkets löneplan, motsvarande lönegrad B 24 enligt allmänna civildförvaltningens löneplan, skulle i förevarande fall kunna vara tillfyllest.

Statskontoret: Beträffande frågan om inrättande av en byrådirektörs-tjänst, vars innehavare skulle hava ingående kännedom och erfarenhet även inom det byggnadstekniska området, vore statskontoret närmast benäget att instämma i vad kommunikationsverkens lönenämnd härom anfört. Ifrågasättas kunde möjligen, huruvida det icke tillsviðare borde anstå med inrättandet av nu ifrågavarande tjänst, på det att man under tiden kunde vinna erfarenhet rörande lämpligaste sättet att tillgodose domänstyrelsens krav på särskild sakkunskap på det byggnadstekniska och eventuellt även andra områden. — I likhet med lönenämnden tillstyrkte statskontoret, att en notariebefattning i domänstyrelsen utbyttes mot en sekreterarbefattning. Av en inom domänstyrelsen uppgjord, till statskontoret överlämnad promemoria rörande de arbetsuppgifter, som skulle åvila sekreteraren, ville det synas statskontoret, som om den tillämnade föredragningsskyldigheten till såväl art som omfattning vore sådan, att ifrågavarande tjänst borde uppföras i 12:e lönegraden i domänverkets löneplan. Härvid torde även böra tagas i betraktande, att sekreteraren under de tider, då vederbörande byråchef företoge tjänsteresor, samt ävenledes i övrigt vid förfall för byråchefen, skulle vikariera för honom.

Efter av mig gjord anmodan har *domänstyrelsen* med skrivelse den 18 januari 1932 inkommit med förslag till ändrad förteckning över befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, och inhämtas av sagda skrivelse i huvudsak följande.

Enligt beslut den 18 juni 1927 hade domänfullmäktigebefattningarna utgått ur förteckningen.

Under förutsättning av bifall till domänstyrelsens förslag den 12 september 1931 angående sammanslagning av styrelsens lantbruks- och domänbyråer skulle antalet byråchefer minskas från 6 till 5 och notarier från 3 till 2, varemot tillkomme 1 byrådirektör och 1 sekreterare.

Av antalet jägmästartjänster, i förteckningen upptagna till 133, vore för närvarande jämlikt vissa Kungl. Maj:ts beslut allenast 127 disponerade. Med hänsyn till behovet av ytterligare någon tjänst vid eventuell reglering av tjänstgöringsområden, som ej vore revir (revirdel eller skoldistrikt), ville styrelsen föreslå antalet jägmästartjänster till 130.

Antalet skogsskolföreståndare, i förteckningen angivet till 8, hade genom indragning av skogsskolor minskats till 5. Någon ökning av sistnämnda antal torde, så vitt nu kunde bedömas, ej erfordras. Då föreståndarna vid de indragna skogsskolorna numera erhållit jägmästartjänster, föresloges antalet skogsskolföreståndare alltså till 5.

De skogsingenjörer, som icke erhållit annan ordinarie befattning vid domänverket, vore numera 3, vilket antal syntes böra upptagas i förteckningen.

Antalet skogstaxatorer, i förteckningen 12, hade genom omorganisation av skogsindelningsförfarandet minskats, och verkliga antalet utgjorde numera 8, vilket antal borde upptagas i förteckningen.

Mot den av domänstyrelsen föreslagna omorganisationen av styrelsens lantbruks- och domänbyråer har jag i huvudsak intet att erinra. Genom nämnda byråers sammanslagning till en byrå torde vinnas ökad enhetlighet i avseende å styrelsens handläggning av ärenden rörande kronans jordbruksdomäner. Definitiv sammanslagning i sådant hänseende låter sig vid nuvarande tidpunkt så mycket lättare genomföra, som byråchefsbefattningarna å lantbruks- och domänbyråerna för närvarande icke äro besatta med ordinarie innehavare. Jag förordar alltså, att nämnda byråer sammanslås till en, vilken torde böra benämnas jordbruksbyrån.

*Departements-
chefen.*

Å sagda byrå skulle enligt domänstyrelsens förslag finnas en byråchef med placering i 15:e lönegraden i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket, en byrådirektör och en sekreterare, vardera i 12:e lönegraden i samma reglemente, samt en notarie i 9:e lönegraden i reglementet, samtliga å ordinarie stat. Detta förslag innebär alltså, att en av de nuvarande byråchefsbefattningarna ersättes med en byrådirektörstjänst samt att en av notariatstjänsterna utbytes mot en sekreterarbefattning.

Mot styrelsens förslag i avseende å byråchefsbefattningen å jordbruksbyrån torde intet vara att erinra och ej heller mot att nu gällande, i 36 § första stycket av instruktionen för domänverket stadgade bestämmelser rörande vissa kompetensvillkor för byråchef upphävas.

Med hänsyn bland annat till att för byråchefsbefattningen å jordbruksbyrån icke skulle krävas förfarenhet i lanthushållning har domänstyrelsen ansett det vara av vikt, att till byrån knötes en befattningshavare med speciell sakkunskap på sagda område och i byggnadstekniska frågor, vilken befattningshavare emellertid jämväl skulle utnyttjas för skogsbyråernas räkning beträffande där förekommande frågor av nämnd art. Enär inom domänstyrelsen till handläggning förekommer ett stort antal viktiga ärenden, berörande praktiskt jordbruk och byggnadsfrågor, samt det måste vara till fördel för styrelsen att därvid omedelbart hava tillgång till sakkunskap på området, har jag funnit mig kunna biträda förslaget om anställande hos styrelsen av en byrådirektör med antydd kompetens. Med hänsyn till att här är fråga om en helt ny tjänst med speciell uppgift anser jag, som därvid jämväl beaktat de särskilt av statens organisationsnämnd i ämnet framförda synpunkterna, försiktigheten bjuda, att ifrågavarande befattning icke bliver ordinarie utan allenast uppföres å extra stat. Därvid torde befattningen böra hänföras till den grupp av tjänster, som på sätt jag förut erinrat avhandlas i 23 § av de genom Kungl. Maj:ts brev den 26 juni 1925 fastställda avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket, samt av-

lönas, liksom domänstatistikern och domänkamrern, enligt 12:e lönegraden i den uti sagda paragraf intagna särskilda löneplanen. Det lärer ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen haft tillfälle yttra sig i frågan, härutinnan meddela erforderliga bestämmelser.

Förslaget att i samband med lantbruks- och domänbyråernas sammanslagning ersätta en av de nuvarande två notarietjänsterna å sagda byråer med en sekreterarbefattning synes mig hava av domänstyrelsen nöjaktigt motiverats. I de avgivna remissyttrandena har erinran mot dylik anordning icke heller framställts. Däremot hava delade meningar kommit till uttryck i fråga om sekreterarens placering i löneplanen. Enär befattningen torde bliva förbunden med en ganska omfattande och kvalificerad föredragningskyldighet, förordar jag med anslutning till den bland annat av statskontoret hävdade uppfattningen, att sagda befattning placeras i 12:e lönegraden i den för ordinarie tjänstemän vid domänverket uti gällande avlöningsreglemente upptagna löneplanen. Sagda lönegrad motsvarar den inom allmänna civilförvaltningen för sekreterare gällande högre lönegraden eller B 26.

Genom den nu förordade ändrade personalorganisationen skulle vinnas en utgiftsminskning av $[(10,500 + 10,500 + 6,420 + 6,420) - (10,500 + 8,124 + 8,580 + 6,420)] = 216$ kronor, vartill beräknas komma en besparing av omkring 3,800 kronor i domänstyrelsens nuvarande kostnader för anlåtande av tillfälliga experter. Förevarande förslags genomförande skulle alltså medföra en årlig besparing av i runt tal 4,000 kronor.

Det av mig tillstyrkta organisationsförslaget påkallar ändring dels av den under 9 § i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket införda löneplanen, vilken icke under 12:e lönegraden upptager avlöningsbelopp för tjänstemän i domänstyrelsen, dels i 21 § i reglementet, vari i tabellen rörande befattningshavares semester torde i gruppen »byråjägmästare, intendent, domänfiskal» böra införas jämväl »sekreterare», dels i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen, dels ock i den av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda »förteckning över befattningshavare vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid detta verk fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen».

I sistnämnda förteckning torde jämväl de ändringar i övrigt böra vidtagas, som av domänstyrelsen föreslagits i förberörda skrivelse den 18 januari 1932. I anmärkning till förteckningen torde vidare böra erinras därom, att befattningarna såsom skogsingenjörer vid uppkommande ledighet icke skola återbesättas.

I samband med framställning till riksdagen om godkännande av sålunda ifrågasatta ändringar beträffande antalet befattningar vid domänverket torde — såsom beträffande statens järnvägar skedde genom propositionen nr 118/1928 — av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande

ledighet å befattning inom 8:e—12:e lönegraderna i avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket antingen tills vidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad. Att det sålunda ifrågasatta bemyndigandet i likhet med vad som skett beträffande kommunikationsverken begränsats att avse befattningar inom 8:e—12:e lönegraderna bör emellertid självfallet icke utgöra hinder för Kungl. Maj:t att, när särskilda förhållanden det påkalla, hålla befattning inom 13:e—15:e lönegraderna vakant.

De av mig i det föregående tillstyrkta organisationsändringarna och vad härmed sammanhänger synas lämpligen böra genomföras den 1 juli 1932. Under erinran att de nuvarande båda notariebefattningarna å lantbruks- och domänbyråerna äro besatta med ordinarie innehavare, varav emellertid den ene alltsedan den 3 oktober 1930 varit förordnad att uppehålla tjänsten såsom byråchef å domänbyrån, vill jag vidare förorda, att Kungl. Maj:t av riksdagen inhämtar bemyndigande att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförandet av förberörda ändringar må erfordras. Ett sålunda erhållet bemyndigande torde innefatta rätt för Kungl. Maj:t att, därest tilläventyrs icke någon av de nuvarande notarierna hos styrelsen skulle vid omorganisationen vinna befördran, uppföra en av notariebefattningarna å övergångsstat.

Därest riksdagen bifaller vad jag i olika hänseenden här föreslagit, torde jag framdeles få underställa Kungl. Maj:t förslag till de ändringar i gällande författningar, bland annat i instruktionen för domänverket, som härav påkallas.

Slutligen får jag tillstyrka, att avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket måtte provisoriskt förlängas för ytterligare ett år, räknat från utgången av 1932.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1932, att i den vid avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket fogade tjänsteförteckningen skall i 12:e lönegraden upptagas en ny befattning, benämnd sekreterare;

2) besluta, att antalet av följande befattningar vid domänverket skall från och med den 1 juli 1932 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

generaldirektör	1
överdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 8:e—15:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen:

överjägmästarassistent	13
notarie	2
bokhållare	1
registrator	1
revisor	2
skogstaxator	8
byråjägmästare	3
intendent	1
skogsingenjör	3
skogsskolföreståndare	5
jägmästare	130
sekreterare	1
domänfiskal	1
flottledsingenjör	1
överjägmästare	13
byråchef	5;

Anm. Befattningarna såsom skogsingenjörer skola vid uppkommande ledighet icke återbesättas.

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda ändringar må erfordras;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att i förenämnda avlöningsreglemente ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut beträffande befattningar vid domänverket;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 8:e—12:e lönegraderna i omnämnda avlöningsreglemente antingen tillsviðare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad; samt

6) medgiva, att förenämnda avlöningsreglemente den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket må, med de ändringar däri som sedermera vidtagits eller som jämlikt 4) må komma att vidtagas, tillsviðare äga provisorisk tillämpning jämväl under tiden från och med den 1 januari 1933 till och med den 31 december 1933.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.